

JÁNOS 2. ÉS 3. LEVELE

A korai egyház időszakában léteztek az ún. utazó próféták, akik gyülekezetéről gyülekezetre jártak, a gyülekezetekben prófétáltak, és a prófétálás ajándékát a gyülekezetek építésére használták, illetve arra, hogy az ottani szenteket vigasztalják, és bátorítsák Krisztus testét.

Akadnak azonban olyanok is, akik úgy állítottak be a gyülekezetbe, hogy magukról váltig állították, hogy nekik is megadatott a prófétálás ajándéka, és ők az Úr nevében mondanak dolgokat, valójában azonban hamis próféták voltak, akik hamis elképzeléseket hirdettek, miközben magukat Isten prófétájának adták ki.

A korai egyház időszakában tehát egyesek prófétának adták ki magukat, és a gyülekezetbe betérve például olyanokat mondtak, hogy az Úr nevében készítesek nekem egy bőséges vacsorát, vagy pedig azt mondták: 'Így szól az Úr: Gondoskodjatok ennek az embernek a szükségleteiről, adjatok neki pénzt!' Mivel tehát ezzel sokan visszaéltek, nagyon fontos volt a korai egyház időszakában az utazó prófétákra nézve bizonyos vezéreleveket lefektetni.

Így született meg a 'Didaché', ami azt jelenti hogy: 'Az apostolok tanításai', amely az apostolok tollából származott. Útmutatóul szolgált a gyülekezetek számára abban, hogy hogyan ismerjék fel a hamis prófétát. Az egyik ilyen vezérelv kimondta, hogy ha egy ilyen utazó próféta érkezik a gyülekezetbe, akkor fogadják őt be, adjanak neki enni, inni, de ha ez az ember három napnál tovább marad a gyülekezetben, vagyis elkezd élösködni a gyülekezet tagjain, akkor ez az ember hamis próféta. A 'Didaché' ezen kívül azt is kimondta, hogy ha egy próféta megérkezik a gyülekezetbe, és elrendeli, hogy készítsenek valami ételt az Úr nevében, és ő is eszik abból az ételből, akkor az egy hamis próféta. De ha azért rendeli ezt az ételt, hogy a szegényeket megvendégelje, és ő maga nem eszik belőle, akkor elfogadhatják prófétának, és becsülik meg őt. Akkor is hamis prófétának tekinthető valaki, ha az Úr nevében megparancsolja a gyülekezetnek, hogy adjanak neki pénzt.

János második és harmadik levelében különösen nagy hangsúlyt fektet az igazságra. János második levele, konkrétan ezekről a hamis prófétákról szól, és az ő Jézus Krisztusról tett hamis bizonyosságokról.

A harmadik levélben pedig János egy olyan férfit is megemlíti, aki nem akarta, hogy gyülekezetébe utazó próféták térjenek be, mert görcsösen ragaszkodott ahhoz a kiemelkedő poszthoz, amelyet gyülekezetében betöltött.

Ezt a levelet János Gájusznak címezte, arra buzdítva őt, hogy igenis fogadja be az őket meglátogató prófétákat, és evangélistákat. János arról is tájékoztatta Gájuszt, hogy hamarosan meglátogatja őket egy Demetriosz nevű próféta, és arra bátorította Gájuszt, hogy fogadja őt szeretettel, mert ő egy jó ember.

János második levele 1: *Én, a presbiter,*

A presbiter szó gyülekezeti vént, vagyis vezetőt jelentett. Minden gyülekezetben voltak ún. vének, akik felügyelték a közösséget. A görög 'preszbüterosz' szó, amelyből a presbiter szavunk származik, eredetileg egyszerűen csak idős embert jelentett. Amikor János ezt a második levelet megírta valószínűleg

már a kilencvenen is túl volt, vagyis, az életkorából adódóan is teljesen jogosan használja a presbiter kifejezést önmagával kapcsolatban. Vegyük észre, hogy mindkét levél meglehetősen rövid, és János mindkét levélben utal arra, hogy még számos dolgról szeretne ezekkel az emberekkel beszélni, de inkább majd személyesen mondaná ezt el nekik, nem pedig írásban.

János idejében pergamenre írtak, mégpedig kb. 20x25 cm-es pergamen darabokra, és érdekes az, hogy János második és harmadik levele gyönyörűen elférhetett egy-egy ilyen pergamen szeleten.

Én, a presbiter, a kiválasztott Úrnőnek és gyermekeinek,

Felmerül a kérdés, hogy ki ez a kiválasztott Úrnő? Vajon valóban egy személyről van szó, vagy esetleg egy gyülekezetéről? Az igazság az, hogy ezt nem tudjuk pontosan.

Tehát: a kiválasztott Úrnőnek és gyermekeinek, akiket igazán szeretek; és nem csak én, hanem mindenki, aki ismeri az igazságot.

Ne feledjük, hogy a levél központi kérdése éppen az igazság.

2. Akiket azért az igazságért szeretek, amely bennünk van, és velünk lesz örökké.

Jézus is azt mondta: az én beszédeim igazak, és a Máté 24,35-ben a következőket olvassuk: *Az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el.* Vagyis az igazság örökre megmarad.

3: Legyen velünk kegyelem, irgalom, békesség az Atya Istentől és a Jézus Krisztustól, az Atya fiától igaz szeretettel.

A kegyelem, irgalom, békesség gyakori köszönés volt az újszövetségi levelekben. Legtöbbször a kegyelem és békesség fordul elő együtt. Egyes helyeken azonban, például a Timóteushoz, vagy a Tituszhoz írt levélben ugyanúgy, ahogy itt is a köszöntés így hangzik: kegyelem, irgalom és békesség az Atya Istentől.

A kegyelem azt jelenti, hogy azt kapjuk, amit nem érdemlünk meg: Isten jóságát, és Isten áldásait, pedig mindezt nem érdemeljük meg. Az irgalom pedig azt jelenti, hogy nem kapjuk meg azt, amit pedig megérdemelnénk.

Dávid az 51. Zsoltárban nagyon bölcsen imádkozta a következőket a 3. versben: *Könyörülj rajtam kegyelmeddel, Istenem, töröld el hűtlenségemet nagy irgalmaddal.*

Bizony én is mindig így imádkozom: Istenem, könyörülj rajtam, légy hozzám irgalmas. Nem azt kérem, hogy legyen igazságos, hiszen akkor végem lenne. Légy irgalmas hozzám Istenem, vagyis ne add meg nekem azt, amit érdemelnék.

De Isten még tovább megy, és kegyelmet is ad nekünk. Olyan dolgokat ad, amelyeket végképp nem érdemlünk meg, az Ő jóságát, hűségét, áldásait, szeretetét.

4. Nagyon örültem, hogy találtam gyermekeid között olyanokat, akik igazságban járnak.

Ebből a versből már végképp kiderül az, hogy ez a levél az igazságról szól. Hiszen János eddig szinte minden mondatában legalább egyszer megemlíti ezt.

4. Nagyon örültem, hogy találtam gyermekeid között olyanokat, akik igazságban járnak, úgy ahogyan parancsot kaptunk erre az Atyától.

5. *Nem úgy kérlek téged, Úrnőm, mintha új parancsolatot írnék Neked, sőt azt írom, ami kezdettől fogva a miénk volt: hogy szeressük egymást.*

Ez az újszövetségnek, és Jézus parancsolatainak lényege. A János 13,34-ben ezt mondja Jézus: *Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást. Ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást. Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.*

Sajnos azonban ma is elmondható, hogy a gyülekezetek egyáltalán nem ezt kommunikálják a világ felé. Amikor egyes gyülekezetek perlekednek egymással, amikor Krisztus testében nagy a széthúzás, a megosztottság, nem azt kommunikáljuk a világ felé, hogy szeretjük egymást, és ezáltal az sem látható, hogy mi Jézus tanítványai lennénk.

János az 1János 3,14-ben ezt írja: *Mi tudjuk, hogy átmentünk a halálból az életbe, mert szeretjük testvéreinket.* Miből tudhatom tehát, hogy átmentem a halálból az életbe? Abból, hogy Isten szeretetet ad a szívembe testvéreim iránt az Úrban. Jézus tehát ezt a parancsolatot hagyja ránk, hogy szeressük egymást.

6: *Ez a szeretet pedig azt jelenti, hogy az Ő parancsai szerint élünk: ez a parancs viszont az, amelyről kezdettől fogva hallottátok, hogy aszerint kell élnetek.*

Melyik parancsról van szó? Arról, amelyik arra buzdít bennünket, hogy szeressük egymást. Ez az 'agapé' szeretet, az önfeláldozó, az önmagából adó szeretet.

7. *Mert sok hitető jött el a világba, akik nem vallják, hogy Jézus Krisztus testben jött el: ez a hitető és az antikrisztus.*

Emlékezzünk csak vissza arra, hogy mit ír János az első levelének 4. fejezetében:

Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy azok az Istentől való-e, mert sok hamis próféta jött el a világba. Az Isten lelkét erről ismeritek meg: amelyik lélek vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istentől van. Amelyik lélek pedig nem vallja Jézust, az nem az Istentől van. Ez az antikrisztus lelke, amelyről hallottátok, hogy eljön, most pedig már a világban van.

És itt János a második levelében ismét kitér azokra a hitetőkre, azokra a csalókra, akik nem vallják, hogy Jézus Krisztus testben jött el. Nagyon érdekes, hogy bár első ránézésre János ugyanazt mondja az első és a második levelében is, de a görög eredetit megvizsgálva azonban egy különbségre lehetünk figyelmesek, mégpedig az igeidők terén.

János második levelében ugyanis a görög eredetiben nem az áll, hogy Jézus Krisztus testben jött el, hanem hogy Jézus Krisztus testben fog eljönni. Vagyis jövő idő. Az első levélben azonban a görög eredetiben is múlt idő szerepel, tehát az, hogy Jézus Krisztus testben jött el.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a gnosztikusok azt állították, hogy Jézus csupán egy fantom, csupán egyfajta szellem volt, egyfajta jelenés. Úgy tűnik, mintha hús-vér ember lenne, de nem az. A gnosztikusok azért gondolták ezt, mert számukra az anyagi világ, és minden, ami az anyagi világ alkotó elemeiből épült fel eredendően gonosz volt. Vagyis, ha Jézus Krisztusnak lett volna fizikai teste, akkor az is gonosz kellett volna legyen, és akkor Ő nem lehetett volna Isten.

A gnosztikusok tehát azt tanították, hogy Jézus csak egyfajta fantom, egyfajta szellem. Voltak történeteik arról, hogy például Jézus, amikor a homokban sétált, nem hagyott lábnyomokat, és így ők tagadták, hogy Jézus Krisztus testben jött volna el. János azonban első levelében éppen azt mondja, hogy az a lélek, amelyik nem vallja Jézust, és azt, hogy testben jött el, az nem Istentől van.

Második levelében a kérdés pedig az, hogy vajon vallják-e, hogy Jézus Krisztus testben fog eljönni.

Itt szeretnék valami fontosra rámutatni. A Jehova tanúi például tagadják, hogy Jézus Krisztus testben jön el. Szerintük az eljövetele inkább egy szellemi értelemben vett eljövétel lesz. Sőt azt is állítják, hogy 1914-ben Jézus már eljött, elrejtőzött és megalapította Isten országát.

De mit mond erről az elképzelésről az ige?

2 János 7: Mert sok hitető jön el a világba, akik nem vallják, hogy Jézus Krisztus testben jön el. Ez a hitető és az antikrisztus.

8. Vigyázzatok magatokra, hogy ne veszítsétek el, amit elértünk munkánkkal, hanem teljes jutalmat kapjatok.

9. Aki túllép ezen, és nem marad meg a Krisztus tanításában, abban nincs benne Isten.

Bár a Jehova tanúi azt vallják, hogy bennük van az Atya, de mivel Jézus Krisztust elutasítják, ezzel tulajdonképpen az Atyát is elutasítják.

Aki megmarad a tanításban, abban benne van az Atya is, meg a Fiú is.

10. Ha valaki hozzátok érkezik, és nem ezt a tanítást viszi, ne fogadjátok be a házatokba, és ne köszöntsétek.

11. Mert aki köszönti, közösséget vállal annak gonosz cselekedeteivel.

Tehát ne mondjátok neki búcsúzóul, hogy Isten áldjon testvér, hiszen nem akarod, hogy Isten megáldja az ő pusztulást hozó elképzeléseit. Ők ugyanis tagadják Isten igazságát, tagadják azt, hogy Jézus Krisztus Isten, aki testben eljött a földre, és hogy Krisztus testben újra eljön a földre. Az Isten áldjon helyett mondjuk inkább azt, hogy az Úr vezessen el téged az igazságra, az Úr ragadjon ki téged a sötétségből és vezessen el téged az Ő Fiának világosságába!

12. Sok írnivalóm van néktek, de nem akartam papíron és tintával írni. Remélem azonban, hogy eljutok hozzátok, és személyesen beszélhetünk, hogy örömünk teljes legyen.

Isten arra vágyik, hogy minden gyermekének teljes legyen az öröme. Jézus is megemlíti az örömünk teljességét János evangéliumának 15. fejezetében, és rámutat arra, hogy mindehhez az kell, hogy megmaradjunk Őbenne.

A 16. fejezetben pedig Jézus az imaéletünkkel kapcsolja össze az örömünk teljességét, és a következőket mondja a János 16,24-ben: *Kérjétek és megkapjátok, hogy örömtök teljes legyen.*

János az öröm teljességét a közösséggel kapcsolja össze, és az 1János 1,3-ban ezt olvashatjuk: *Amit tehát láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek is, hogy nektek is közösségetek legyen velünk. A mi közösségünk pedig közösség az Atyával, és az Ő fiával, a Jézus Krisztussal.*

4. Ezt azért írjuk meg nektek, hogy örömünk teljes legyen.

Nekem erről eszembe jut egy találkozó, amelyet tavaly szerveztünk Észak-Kaliforniában a környéken szolgáló lelképásztorok számára. Szívesen emlékezem vissza arra az időre, mert nagyszerűen éreztük magunkat mindannyian. Egyik-másik nap hajnali kettőig fennmaradtunk, mert közösségben voltunk egymással, megosztottuk egymással, hogy mit végez az Úr.

Mindig olyan különleges alkalmak ezek, hisz az egy dolog, hogy levelezünk, és hogy e-mailezünk, de van abban valami nagyon különleges, amikor találkozunk, amikor szemtől szemben állunk, és úgy beszélgetünk, Krisztusról és a szolgálatról, és arról, hogy az Úr az Ő Szentlelke által milyen munkát végez bennünk, a mi szívünkben, és így az örömünk valóban teljessé válik.

2 János 13. Köszöntenek téged a te kiválasztott nőtestvéred gyermekei.

Most pedig térjünk át János harmadik levelére. Itt János ismét presbiterként mutatkozik be.

3 János 1. Én, a presbíter a szeretett Gájusznak, akit igazán szeretek.

Valószínűleg ebben az esetben nem arról a Gájusról van szó, akit Pál a korinthusiakhoz írt levelében említ, hiszen az a Gájusz Korinthusban élt, ezek a levelek pedig az Efezus környékén élőkhöz íródtak.

2. Szeretett testvérem, kívánom, hogy mindenben olyan jó dolgod legyen, és olyan egészséges légy, mint amilyen jó dolga van a lelkednek.

Sokan úgy értelmezik ezt az igét, mint egy gyógyulásra tett ígéretet. Egy kissé elferdítik ezt az igeverset, és Isten kijelentésévé teszik, mintha Isten azt mondaná, hogy kívánom, hogy mindenben olyan jó dolgod legyen, és olyan egészséges légy, amilyen jó dolga van a lelkednek.

Itt azonban nem erről van szó. János Gájusznak írja ezt a levelet, akit nagyon szeret, és a köszöntésébe belefoglalja ezt a csodálatos óhajt is. Azt kívánja Gájusznak, hogy mindenben olyan jó dolga legyen, és olyan egészséges legyen, amilyen jó dolga van a lelkének.

Mi is ezt szoktuk tenni, amikor levelet írunk valakinek. Megkérdezzük tőle, hogy van, majd hozzátesszük, hogy reméljük, hogy jól van és egészséges.

Ezért egyáltalán nem biblikus az, ha ezt az igeverset Isten által tett ígéretként értelmezzük. Egyszerűen arról van szó, hogy János ezt kívánja Gájusznak.

Érdekes azonban, hogy itt János összefüggésbe hozza a lélek egészségét a fizikai értelemben vett egészséggel. És valóban nagyon érdekes az, hogy minél inkább vizsgáljuk az emberi testet, annál inkább nyilvánvalóvá válik, hogy az ember testi egészsége nagyon is összefügg az ember lelki állapotával.

Most már tudjuk, hogy például ha valaki nagyon negatívan látja a dolgokat, a szervezetében káros anyagok kezdenek el termelődni, amelyek megtámadják a az egészségét. Sőt mi több, ma már tudjuk, hogy egyértelmű kapcsolat fedezhető fel az ember lelki állapota és egyes betegségek között.

A betegségek kialakulásában a lelki tényező a meghatározó. Egyes pszichológusok szerint a betegségek 90%-a is kialakulhat emiatt, bár szerintem azért a pszichológusok kicsit túlhangsúlyozzák a saját oldalukat.

Ahhoz azonban semmi kétség sem fér, hogy lelkünk és testünk egészsége között fennáll egyfajta kapcsolat. Az angolban van egy szólás, amely a következőképpen hangzik: 'Gyógyír az örömteli szív'. Úgy tűnik, hogy ennek a szólásnak az igazsága ma már tudományosan is alátámasztott.

Megemlíthetném a nevetést is, amely hihetetlen módon segíti az emésztést. Érdemes tehát a vacsoránál vicceket olvasgatni. A keserűség azonban szépen lassan felemésztheti az embert: fekélyeket okoz, és olyan anyagokat szabadít fel, amelyek kárt tesznek az ember szervezetében. Számomra tehát nagyon érdekes, hogy János is felismerte, hogy egy bizonyos kapcsolat áll fenn lelkünk és testünk egészsége között.

3. Nagyon örültem, amikor testvérek jöttek, és bizonyosságot tettek a te igazságodról, minthogy te igazságban jársz.

4. Nincs nagyobb örömöm annál, mint amikor hallom, hogy az én gyermekeim az igazságban járnak.

Teljes mértékben egyetértek Jánossal. A tanítók számára a legnagyobb örömet az okozza, amikor hallják, hogy gyermekeik az igazságban járnak. Valóban nincs nagyobb öröm annál, mint amikor találkozik az ember valakivel, aki felé 15-20 évvel korábban szolgált, és azt látja, hogy ő még mindig az igazságban jár. Ugyanakkor nincs fájdalmasabb dolog, mint azt látni, hogy gyermekeim elfordultak az Úrtól, és valamiféle tévtanítást hittek el, valamilyen hazugságot tettek magukévá.

5. Szeretett testvérem, hűségesen jársz el mindabban, amit a testvérekért teszel, még az idegenekért is,

6. akik bizonyosságot is tettek szeretetedről a gyülekezet előtt. Jól teszed, ha ezeket az Istenhez méltóan engeded útnak.

Miről beszél itt János? Azt írja, hogy Gájusz nagy vendégszeretetet tanúsított a vándor próféták iránt, segített nekik, és azok pedig elmesélték másoknak azt, hogy Gájusz milyen nagy szeretettel bánt velük.

7. Mert azért a névért indultak el, és semmit sem fogadtak el a pogányoktól.

Ezek a vándorpróféták útnak indultak, de semmit nem fogadtak el a pogányoktól.

Bizony meglehetősen megkérdőjelezhetőnek tartom egyes gyülekezetek napjainkban alkalmazott pénzgyűjtő stratégiáját, amely alapján kimennek a világba, vállalatokat és vállalkozókat keresnek meg, és tőlük kérnek támogatást szolgálatukhoz. A korai egyház időszakában szolgáló próféták nem ezt tették. Sőt mi több a Didachében az apostolok arról is szóltak, hogy ha egy próféta pénzt kért, hamis prófétának kellett őt tulajdonítani. János tehát megdicséri Gájuszt azért a vendégszeretetéért, és szeretetéért, amellyel fogadta ezeket a prófétákat, és bátorítja őt, hogy továbbra is ezt tegye.

8. Nekünk tehát fel kell karolnunk az ilyeneket, hogy munkatársakká legyünk az igazságban.

9. Írtam valamit a gyülekezetnek, de Diotrefész, aki köztünk elsősége vágyik, nem fogad el minket.

Diotrefész egy érdekes figura. Vegyük észre, hogy nyilvánvalóvá vált az ő bűne. Az évek során görcsösen ragaszkodott pozíciójához, senkinek sem akarta azt átadni, folyamatosan elsősége vágyott, úgyhogy, amikor próféták látogatták meg a gyülekezetet, ő nem engedte be őket. Sőt mi több, még a szeretett János apostolt is elutasította, aki az Úr apostola volt.

A gyülekezetekben ma is mindenfelé találkozunk Diotrefészekkel, akik elsősége vágnak és hatalmi pozícióba kívánnak kerülni.

10. Ezért tehát, ha megérkezem, emlékeztetni fogom azokra a dolgokra, amiket művel, amikor gonosz szavakkal rágalmaz minket, de nem elégszik meg ezzel, hanem maga sem fogadja be a testvéreket, azokat pedig akik akarnák, úgyszintén megakadályozza ebben, és kiveti a gyülekezetből.

Ez az ember tehát egy zsarnok volt. Nem engedte be a vándorprófétákat a gyülekezetbe, de ha valaki a gyülekezetből ezt megtette, akkor azt az embert elküldte a gyülekezetből.

11. Szeretett testvérem, ne a rosszat kövesd, hanem a jót. Aki a jót cselekszi, az Istentől van, aki a rosszat cselekszi, az nem látta az Istent.

János itt megint csak arra fekteti a hangsúlyt, hogy mit tegyünk. Ugyanúgy, ahogy Jakab is a Jakab 1,22-ben ezt mondja: *Legyetek az igének cselekvői, ne csupán hallgatói, hogy be ne csapjátok magatokat.*

A Róma 2,13-ban ezt írja Pál: *Hiszen nem a törvény hallgatói igazak Isten előtt, hanem a törvény megtartói fognak megigazíttatni.*

A Jézusról szerzett ismeretem önmagában még nem üdvözít engem. Akkor üdvözülök, ha tudatosan eldöntöm, hogy Őt követem, és ezt meg is teszem. A cselekedeteink sokat elárulnak. Aki a jót cselekszi, az Istentől van, aki a rosszat cselekszi, az nem látta az Istent.

12. Demetriosz mellett bizonyóságot tesz mindenki.

János valószínűleg Demetriosznak adta ezt a levelet, hogy adja át Gájusznak.

Demetriosz mellett bizonyóságot tesz mindenki, maga az igazság is, de mi is bizonyóságot teszünk, és tudod, hogy a mi bizonyoságtételünk igaz.

13. Sok írivalóm volna még számodra, de nem akarok Neked tintával és tollal írni, remélem azonban, hogy hamarosan meglátlak, és hamarosan fogunk beszélni.

Ugyanazokkal a sorokkal zárja tehát János harmadik levelét is, mint a másodikat, abban a reményben, hogy hamarosan találkozhat majd azzal, akinek a levelet írja.

15. Békesség neked! Köszöntenek barátaid. Köszönts te is barátainkat név szerint.